ANUL II. — 1860 № 26. SĂMBĂTĂ 16 IANUARIE.

PRINCIPATELE-UNITE.

Aceastъ foaie ese de doъ orĭ ne sъptъmînъ Mierkurea ши Sîmbъta.
Preцul abonamentuluĭ pentru un anŭ 24 Sf.
Pentru ½ „ 12 „
Treĭ lunĭ. . . . 6 „
O linie pentru anonsurĭ se va plъti ku 30 p.

DÎMBOVIȚA

FÓIĂ POLITICĂ ȘI LITTERARĂ

Abonaцia se face la librъria Chist. Ioanin et C-ia Romanov strada Linskanilor, iar prin distrikte la D. sekretarĭ aĭ Administraцii ши la koresponденцiĭ librъrieĭ. Orĭ че abonament trebuie plъtit îndatъ ku subskrierea.

Bucureşti, 16 Ianuarie.

Conservaţiune.

Într'o цarъ unde civilizaцiunea a ajuns la apoцeul eĭ, unde instituцiile politice s'aŭ perfekцionat, unde egalitatea în faцa legilor esistъ de fapt, unde bogъцia naцionalъ fekondatъ de kreditul publik ши de munkъ, merge neîncetat progresînd ши unde monoliĭ se bukurъ de plinitatea drepturilor lor, în aceste цarĭ, noĭ înцelegem, Dressa are o misiune konservatrice ши progresistъ tot de o datъ, lukrînd nu numaĭ la nъstrarea acestuĭ Stat prosper, dar fъkъnd toate silinцele ka sъ'l înbunъtъцeze înkъ maĭ mult.

Nu este tot astfel într'o цarъ în prinчia vieцeĭ sale politice, kъnd se aflъ într'o epokъ de trecere, de trasformare komplektъ; kъnd are sъ adune ku îngrijire materialurĭ ku totul noĭ ka sъ reînoiaskъ instituцirile; kъnd numaĭ prin silinцĭ sturnitoare poate sъ uneaskъ în tr'un tot temeĭnik, elementele rъsputndite a le uneĭ reorganizъrĭ politice ши sociale. Într'o цarъ че palpitъ înkъ sub rъnile trekutulуĭ, suvenirele relelor че a suferit trebuie sъ fie un obstakol putinte че îl va opri de a se întorna asupra avelуĭ trekut ши de a nъstra vel maĭ mik prestiцiu desupre lukrurile че aŭ fost tot d'auna pentru dînsa kauza de neferiчirĭ saŭ de rъuinĭ. În orĭ че цarъ, în aceastъ situare, un jurnal *Konservator* ne ar pъrea sъ fie atът o neminцie kът ши un anaxronism.

Ku surindere dar vъzurъm anunцîndu un noŭ organ al Dreseĭ intitulat: *Konservatorul progresist.* O mъrturisim ku frankeцe aiчĭ, daka чea din tuĭ parte a acestuĭ titru nomnos ne a fъkut sъ rъdikъm sumerul, чea de adoa ne a fъkut sъ rîdem.

Ne am întrebat че era de konservat din vekile institуцiuni kare ne aŭ anъsat atъцea sekolĭ; daka trebuie sъ regretъm abuzurile че ne aŭ sdrobit, privileцiurile monstruoase în naintea kъrora ne am umilit prea mult timpu; saŭ daka avem trebuinцe de fъrъmъturile puterate ши dislokate ale trekutulуĭ ka sъ nъstrъm autonomia ши ka sъ anunцъm reцenerarea noastrъ! Inimile noastre ne aŭ rъspuns, nu! nu! Trebuie a uita ku totul trekutul nimĭ un nor funebru sъ nu maĭ întuneче verul Romъnieĭ. Am trebuit dar a ne întrista vъzînd rъdikîndu-se în aintea noastъ o fantasmъ a zilelor de nenoroчirĭ, un jurnal *Konservator.*

Че lukru previos poate sъ ne konserve acest noŭ kavaler reakцionar, fiind kъ se zice Konservator! Че voiesче a face sъ progrese fiind kъ se zice progresist? Ar voi el poate sъ înveрче a altoi pe arborul noŭ, цermenii desorganizatorĭ aĭ trekutulуĭ? Sъ se akopere ku maska patriotismulуĭ de konkordie, ku toate sentimentele frumoase; a întrebuinцa vorbe mieroase ka sъ askunzъ langurile de aur че ne întinde? Daka acesta este skopul sъŭ noĭ mъrturisim aiчĭ kъ Konservatorul progresist este demn de titrul sъŭ; în trekut nu se punea atъta sneltire: în aceasta numaĭ, se vede în acastъ parte kъ s'a fъkut progres.

Aceastъ foaie, ka sъ suerie pe aceĭ че ea nu poate a'ĭ înkredinua, se deklarъ kampionul pronrietъцeĭ ши al pronrietarilor че, Gravie Domnulуĭ ceresk, nimenĭ nu kuцetъ sъ'ĭ atace. Vedem în aceasta numaĭ o manoperъ stingace че se înцelege lesne în ajunul aleцerilor, ши prin kare voeшte sъ înveрче d'a impune цarei prin intimidaцiune, snaĭma desupre komunism, de doktrine Maцiniene, ши de o sutъ alte stafiĭ îngrozitoare, o listъ de kandidaцĭ unii maĭ retrograzĭ de kът alцiĭ.

Aceastъ taktikъ este signifikativъ ши perikoloasъ. Signifikativъ în чeia че ne dovedesче din noŭ kъ че înlesnire oare kare anostolĭ skimbъ partida ши kuloarea lor, dupe trebuinцele vedeniilor lor ambiцioase, strimte ши egoiste; perikoloasъ în чeia че tinde sъ arunче îndoiala, a semъna neîncrederea, a skormoni rivalitъцĭ, a întreцine neamiчii ши urĭ ши a prepara mişkarea retrogradъ în kare va sъ ne tъraskъ.

Daka este vre o kestiune arzъtoare pentru цarъ, este aчeia a emanчipъreĭ цъranilor. Aceastъ kestiune vitalъ pentru noĭ ni de solуцiunea kъria supunzъrĭ viitorul цъreĭ, nuul jurnal voiesче sъ ia sarcina sъ mikшoreze maĭ întuiŭ ши ne urmъ sъ o sugrume ku încetul! acesta este un perikol че ne preparъ pentru viitor, perikol plin poate de vijelii ши de komplikъrĭ. Kъчĭ aceastъ emanчipare, orĭ че am face, se va întъmpla maĭ kurînd saŭ maĭ tъrziŭ: egoismul ши peskinele patimĭ nu vor putea în tot d'auna a se opune.

În interesul цъreĭ ши al pronrietъцeĭ kiar organul pronrietarilor, jurnalul чel noŭ progresist, ши se pare kъ ar fi trebuit, a se okupa sъ xotъraskъ aceastъ kestiune importantъ ши sъ fakъ una din bazele programuluĭ sъŭ.

Noĭ respektъm pronrietatea pe kare o privim ka fundamentul ordineĭ sociale ши vom kombate în tot timpul pentru apъrarea sa; dar daka voim ka pronrietatea sъ rъmuie intaktъ ши respektatъ; voim asemenea emanчipuarea moralъ ши politikъ a maĭ mult de patru milioane din fraцiĭ nostri, plekaцĭ înkъ astъzĭ sub muna de fer a nosesorilor lakomĭ; voim ka sudoarea lor sъ nu maĭ stropeaskъ îndestul pumîntul; kъ în fine acestĭ iloцĭ de maĭ mulцĭ sekolĭ, se partiчine ku aчelaш titru ka ши noĭ la bine-faverile legilor komune ши egale pentru toцĭ Romъniĭ. Timpul a venit în fine kъnd printre noĭ nu se kuvine sъ se maĭ afle privileцiaцĭ ши unprivileцeaцĭ, fъrъ aceasta kum s'ar putea opera reorganizarea sociale!.

Vorba kuzutъ de la tron aŭ fъkut sъ lumine în okiĭ nostri o Speranцъ че nu se va risipi. Înцelegem asemenea kъ nimik nu poate sъ fie pe întъmplare fъkut în aceastъ kestiune. Kъ trebuie sъ se respekte interesele fie kъruia, kъ situarea este delikatъ; dar aceste difikultъцĭ чe sînt neînvinse pentru konservatorul, nou nu ni se par atsfel. Sperъm înkъ kъ adunъrile vor vota îndatъ emanчipurea mareĭ maioritъцĭ a fraцilor noştri, kъчĭ pъstrarea acestuĭ stъrĭ de lukrurĭ nu este fъrъ perikol pentru noĭ ши poate kiar sъ fie o kauzъ dъ komplikъrĭ neprevъzute.

Asfel însuş nu este opinia nostul jurnal. El se mъrginesче a ne zice: „kъ kutare pronrietarĭ aŭ promis ku solemnitate sъ înbunъtъцeaskъ soarta цъranilor.

Noĭ ne grъbim de a kulege aceastъ deklarare. Iatъ kъ voĭ înşivъ konveniцĭ, voĭ jurnalul progresist, kъ soarta цъranilor este grea, kъ nu poate a maĭ sta astfel, kъ este nedreaptъ, kъ trebuie sъ se înbunъtъцeaskъ ши kъ pronrietarii aŭ promis ku solemnitate sъ o fakъ. Kredeцĭ însъ kъ aceastъ promisiune poate sъ ne mulцumeaskъ pe noĭ kare am fost amъцiцĭ ши legъnaцĭ de iluziunĭ de atъta mare timpu? anoĭ ku че drept o klasъ a naцiuneĭ, orĭ kъ s'ar numi klasa naцiuneĭ, orĭ kъ s'ar numi klasa boierilor, pronrietarilor, saŭ alt fel, ar putea sъ xotъraskъ desupre soarta uneĭ alte klase de чetъцenĭ ale kъror drepturĭ trebuie sъ fie egale ku ale lor? sînt oare înkъ oamenĭ printre noĭ kare nu not sъ se dedea ku perderea privileцelor lor ши sъ renunцe la „leцea lor:“ *ana voiŭ,* ana fak!“

Pentru solуцiunea acestuĭ kestiĭ vitale a emanчipъreĭ цъranilor, oamenii de inimъ nu not sъ uriimeaskъ nimĭ o transakцiune; nimĭ nu este aiчĭ vorba de nogoane de pъmînt saŭ de pronrietъцi, ci, o repetъm, de emanчinarea moralъ ши politikъ a patru milioane ши maĭ bine de Romъnĭ, esiцi din acelaш lut ka ши voĭ, aceiaşĭ naцionalitate, че sînt kemaцĭ sъ se bukure de acelea-ши drepturĭ ka voĭ, de fraцii vostri kare lukreazъ pentru voĭ ши ne kare voĭ tot d'auna îĭ aцĭ desupreцuit ши îĭ aцĭ me-knoskut.

Acest jurnal kъrteшче ku inokrizie ambiцiunea leцitimъ a jъnimeĭ noastre kare are nobila doringъ de a se rъdika prin silinцile eĭ kuraцioase ши prin munka eĭ, ши ne dъ tuturor, într'un kin umor, un brevet de nekapacitate! nu este de mirare sъ ataче oamenĭ tinerĭ ши independinцĭ, ale kъror tendinцe, edukaцiune, doringĭ ши aspirъrĭ vor fi tot d'auna ostile la orĭ че miskare reakцionarъ, în kare foaie *progresistu* katъ sъ tъraskъ gara. Noĭ vom lъsa dar naцiunei grija de a judeka aceste însinurĭ, de a defini lukru, ши de a se pronunцa în urmъ ausupra meritulуĭ lor.

Nu ne vom maĭ opri astъzĭ la чertarea teoriilor acestuĭ noŭ organ al Dreseĭ. Ne ajunge a zice, ka sъ terminъm, kъ acest jur

www.dacoromanica.ro

nal este instrumentul manoverelor al carora scop este cunoscut; *vine va să ajungă, toate mijloacele sînt bune.* Asfel ar trebui să fie, ca să fie drept, epigraful *conservatorului progresist.*

Conservation.

Dans les pays où la civilisation est arrivée à son apogée, où les institutions politiques sont perfectionées, où l'égalité devant la loi existe de fait, où la richesse nationale fécondée par le crédit public et le travail, va sans cesse en progressant et où les peuples jouissent de la plénitude de leurs droits; dans ces pays lá, nous le comprenons, la presse a une mission conservatrice et progressiste à la fois, en travaillant non seulement au maintien de cet état prospère mais en faisant tous ses efforts pour l'amèliorer encore.

Il n'en est pas de même dans un pays dans l'enfance de sa vie politique, lors qu'il est dans une époque de transition, de transformation complète; lorsqu'il a à-r assembler soigneusement des matériaux entiérement nouveaux pour renouveler ses institutions; quand c'est seulement par des efforts persévèrants qu'il peut coordoner en un tout solide, les éléments épars d'une réorganisation politique et sociale. Dans un pays, disons nous, tout palpitant encore des blessures du passé, le souvenir des maux qu'il a soufferts doit être un obstacle puissant qui l'empêchera de revenir sur ce passé, et de conserver le moindre vestige des choses qui ont toujours été pour lui des causes de malheur où de honte. Dans tout pays, dans cette situation, un journal Conservateur nous paraitra toujours être autant un non sens qu'un anachronisme.

C'est donc avec surprise que nous avons vu apparaître un nouvel organe de la Presse, s'intitulant le Conservateur progressiste, avouons le franchement ici, si la première partie de ce titre pompeux nous a fait hausser les épaules, la seconde nous a fait rire de bon coeur.

Nous nous sommes demandés, ce qu'il y avait à conserver des vielles institutions qui nous ont opprimés pendant tant de siècles; si nous devions regretter les abus dont nous avons été les victimes, les privilèges monstrueux devant lesquels nous nous sommes trop longtemps humiliés; ou bien si nous avions besoin des débris poudreux et disloqués du passé pour conserver notre autonomie et opérer notre régénération? — Nos coeurs nous ont répondu non! non! il faut oublier entiérement ce passé; que nul nuage funèbre ne vienne de nouveau obscurcir le ciel de la Roumanie!

Nous avons donc du nous attrister de voir se dresser devant nous un fantôme des mauvais jours, un journal Conservateur.

Quelle chose prècieuse veut nous conserver ce chevalier réactionnaire puis qu'il se dit Conservateur; que veut il faire progresser puis qu'il se dit progressiste? Voudrait-il peut être essayer de greffer sur l'arbre nouveau les germes désorganisateurs du passé; se couvrir du masque du patriotisme, de la Concorde, de tous les beaux sentiments, employer des paroles mielleuses, pour déguiser les chaines doreés qu'il nous tend sournoisement. Si c'est son but, nous devons avouer ici que le conservateur progressiste est digne de son titre. Dans le passé, l'on n'y mettait pas tant de façons, il y a donc en celà évidemment progrés.

Cette feuille, pour effrayer ceux qu'elle ne peut persuader, se déclare intempestivement le champion de la proprieté et des propriétaires que grâce au ciel, personne ne songe à attaquer. Nous ne voyons en celà qu'une manoeuvre peu adroite, qui se comprend aisement à la veille des élections, et par la quelle l'on veut essayer d'imposer au pays l'intimidation, la peur du communisme, des doctrines mazziniennes et de cent autres spectres terribles, une liste de candidats plus rétrogrades les uns que les autres.

Cette tactique est significative et dangereuse: significative, en ce qu'elle nous prouve de nouveau avec quelle facilitè certains apôtres changent de parti et de couleur, au fur et à mesure des besoins de leurs viseés ambitieuses, étroites et égoistes; dangereuse, en ce qu'elle tend à jeter le doute, à semer des méfiances, à susciter des rivalités, à entretenir des inimitiés et des haines et à prèparer sourdement le mouvement rétrograde dans lequel l'on veut nous entrainer.

S'il est une question brûlante pour le pays, c'est celle de l'émancipation des paysans, c'est cette question, vitale pour nous et de la solution de la quelle dépendra l'avenir du pays, que le nouveau journal veut prendre à tâche d'amoindrir d'abord et puis d'étouffer peu à peu l'importance. C'est là un danger qu'il nous prépare pour l'avenir, gros peut être de tempêtes et de complications. Car cette émancipation, quoique nous fassions, aura toujours lieu tôt ou tard; l'égoisme et les mesquines passions ne pourront pas toujours s'y opposer.

Dans l'intêret du pays et de la propriété même, l'organe des propriétaires, le nouveau journal progressiste, aurait du, nous semble-t-il, s'occuper de résoudre cette question importante et en faire une des bases de son programme.

Nous respectons la propriété, que nous considérons comme le fondement de l'ordre social et toujours nous combattrons pour sa défense; mais si nous voulons que la propriété demeure intacte et respectée; nous voulons aussi l'émancipation morale et materielle de plus de quatre millions de nos frères, courbés encore aujourd'hui sous la main de fer de fermiers avides et rapaces, nous voulons que leurs sueurs n'arrosent pas en vain le sol, qu'enfin ces Ilotes de tant de siècles, participent au même titre que nous, aux bienfaits de lois communes et égales pour tous les Roumains. Le temps est enfin arrivé où parmi nous il ne doit plus y avoir de privilègiés et de non privilègiés; sans cela comment pourra s'operer notre réorganisation sociale?

Les paroles tombées du Trône ont fait luire à nos yeux un espoir qui ne sera pas dèçu, nous en avons la ferme conviction. Nous comprenons aussi que rien ne peut être hazardé dans cette question, qu'il faut sauvegarder les intérets de chacun; que la situation est délicate, mais ces difficultés qui sont insurmontables pour le Conservateur progressiste, ne nous le paraissent pas. Nous esperons que les assemblées voteront promptement l'émancipation de l'immense majorité des Roumains, car le maintien de cet état de choses n'est pas sans dangers pour nous et pourrait même être une cause de complications imprèvues.

Tel n'est pas l'avis du nouveau journal, il se borne a nous dire: que les proprietaires ont fait les promesses les plus solennelles d'améliorer le sort des paysans.

Nous nous empressons de recueillir cette déclaration ingénue: voila que vous convenez vous même, vous le journal progressiste par *excellence* que le sort des paysans est dur, insoutenable, injuste qu'il doit être amèlioré et que les proprietaires l'ont solennellement promis! vous croyez donc que ces promesses pourront contenter, ceux qui ont été trompés et bercés d'illusions depuis si longtemps, ce serait par trop absurde? D'ailleurs, de quel droit une classe de la nation, soit que l'on l'appelle classe des Boyards, des propriétaires, ou autrement peut elle décider du sort d'une autre classe de citoyens, dont les droits doivent être égaux aux siens? Il y a donc encore des gens parmi nous, qui ne peuvent s'accoutumer à la perte de leurs privilèges et renoncer à la loi de leur bon plaisir?

Pour la solution de cette question vitale de l'émancipation des paysans, *les hommes de coeur* ne peuvent accepter aucune transaction car enfin, il ne s'agit pas là de pogones de terre ou de propriétés, mais bien, nous le repetons encore, de l'émancipation morale et politique de quatre millions d'hommes, tirés du même limon que vous, ayant comme nous la même nationalité, qui sont appelés à jouir des mêmes droits que vous; de vos frères enfin qui travaillent pour vous et que vous avez toujours méconnus et méprisés.

Ce journal blâme hypocritement l'ambition légitime de notre jeunesse, qui a le noble désir de parvenir par ses efforts courageux et son travail, et nous donne a tous, d'une maniére très leste, un brevet d'incapacité. Il n'est pas étonnant qu'il s'ataque aux hommes jeunes et indépendants, dont les tendances, l'education, les desirs et les aspirations seront toujours hostiles au mouvement réactionnaire, dans lequel la feuille progressiste veut entrainer le pays. Nous laisserons donc à la nation le soin de juger ces insinuations, d'en définir la portée et de se prononcer en dernier ressort sur leur mèrite.

Nous ne nous arréterons pas plus longtemps, aujourd'hui, à l'examen des théories décevantes de ce nouvel organe de la Presse! Qu'il nous suffise de dire pour terminer, que ce journal est l'instrument des manoevres dont le but est connu. *A qui veut parvenir, tous les moyens sont bons!* „ telle devrait être, pour être juste l'épigraphe du Conservateur progressiste.

C.

CRONICA.

Urmimirăm sviri de la Bazăș că s'ar fi kontestat D. Filitis; ui D. Kănitan Ionoviți, anoi ui alți alegători miți a le kăror nume nu le kunoaștem. Ni se spune însă kă D. Filitis de ui în anăl trekut a figurat între alegători, nu ar fi avînd formele făkute pentru naturalizare. Kăt pentru D. Kănitan Ionoviți, nu avem niți o știre pozitivă despre kăvîntul pentru kare se kontesteazăă Daka țel din țiă nu are kualitățile cerute de konvenție, îi rămîne tribunalul să reklame. Ku toate aceste noi rekomendăm spiritul de nepărtinire ui justijie judekătorilor.

Am văzut într'un No. al *Românului* kă ne-am vorbit nimik despre kălkarea art. 7 din konvenție. Ui noi am răspuns kă nu avem obiceiul a vorbi despre lukrări de kăt dănă ce sîntem sigări. Astă-zi vedem aceste rîndări în *Românul*: „ Monitorul

de la 12 Ianuariŭ în partea sa neoficială, răspunde foilor publice kare aŭ protestat kontra circularei D. Ministru al justiției în privința art. 7 din legea elektorală. Monitorul s'ar părea la învinuit kă kombate argumentele noastre; însă în fund el dekiară kă înțelege avel artikol asfel kum a fost *înțeles ași de noi*, ași de *Naționalu*, ași de *Pesimu*, ași dekiarăm kă sîntem mulțumiți d'avest art. al foei Oficiale. Ea konstată ceia ce am voit ași noi a konstată kă kuvintele: „ Se pourvoir„ prekum ași tot înțelesul artikolului dovedesk kă reklamarea la tribunal este o reklamare kontra administrației, la o stație ne mai în altă kare judekă fără anel konfliktul ivit între alegători ași administrație. Astfel fiind, ași nimeni n'a negat kă este astfel, este învederat kă nimeni nu va 'ncerce să reklame la tribunal daka n'a fost mai n'ainte în konflikt n'ar avea ne ce să-ți formeze reklamarea. De la aceasta însă până le a se onori tribunalele d'a judeka daka părîtul nu'l va kema el să judece, este osebirea ce este între legalitate ași ilegalitate ași d'aceia toate foile publice, afară din Dîmbovița, aŭ reklamat.“

Kă alte vorbe?...

Vitim în *Naționalu*

„La 15 ale avestia se va represinta înaintea Înaltei kurți procesul evenementelor de la 28 Septemvr. Ne pare rău kă astă kauză „n'a rămas stinsă prin sentința kurților unite „ași să mai sgîndărusk nisce lakrări, kare „mai ales în evenementele aktuale, ar fi trebuit lăsă rămăie stinse pentru tot d'auna. A„semenea kauze aținu pasiuni ași uri, ași a„kum, mai mult de kât tot dauna, în aintea „partidei konservatorie kare se pronunță frank „pentru regulament, ar fi trebuit să evităm „nisce dificultăți kare nu not aduce de kât „slăbiciuni în partida liberală.“

Prin urmare se vede a fost ministru lucrărilor publice, ași gerantul Steliei Dunărei, s'a osîndit amîndoi, de kurtea înaltă, la închisoare de trei luni fie kare pentru art. intitulate: *mopalitatea ași snipea*, kontra *Domnitorului* (se zice,) de vafi astfel nu avem nimik alt a zice de kât kă regretăm kă s'a întîmplat astfel. De ar fi însă kontra ministerului, am putea zice multe; dar nu koncastem închă kursul lucrărilor.

Pentru Konservatorul.

În politikă ka în resbel, daka vineva va să învingă, trebuie să se serve de toate armele ce pot să fakă a triumfa kauza, numai legea de moralitate să nu fie, nici violată, nici amenințată. Prin lege morală se desimte ceia ce soldatul este dator omenirei, afară de kauza pentru kare kombate, astfel a desemna pe kutare saŭ kutare adversar la răsbunarea armiei, ar fi o evidere, în vreme ce atakând mulțimea ce reprezintă kauza înnotrivitoare, a triumfa prin toate mijloacele, este nu numai legitim, dar lăudabil. Asemenea ași în politikă poate zineva kă toate armele legiuei să atace legal kauza adversă, dar a însemna pe un adversar numai, viktoria ar fi nulă; ași birjinga o desonoare. Dune principii avestia, am voit a ataka kă frankeță de față mulțimea boierilor (se înțelege kă prin boieri noi nu înțelegem vekile familii) dar aceia kare sub aceasta numire ne a guvernat până astăzi. În adevăr pentru ce se va ataka personalitatea; aceasta ar fi a reduce o kauză nobilă la nisce ași simple* numai sîntem în avele ceruce în kare o persoană nu este rezuma în sine o sistemă întreagă; astăzi mulțimele se lovesk; individualismul este perdut în amestekarea generală, ași dăm mulțumire cerului, Egoismul, avest păkat ce mikșorează pe om va disprea. Fie kare va koborî ka egal în arena politikă ași va proteja pe avela ce va kombate pentru buna kauză.

L.

Despre judecătorii de pace.

Art. 1. Până la înființarea komunelor, se va orîndui de fiește-kare plasă, de fie-kare kapitală de distrikte kîte un judekător pănișitor ași kăte un ajutor.

Pentru oraș Bukurești vor fi ținuți judekători pănișitori ași kăte un ajutor de fiekare; — ei vor fi împărțiți pe kolori.

Art. 2. Lefile judekătorilor pănișitori în oraș Bukurești se vor plăti de kătre Ministerul finanțelor prin Ministerul justiției, în distrikte ași plășii prin tribunalele civile de 1-ia instanță.

Art. 3. În atribuțiunele judekătorilor pănișitori vor fi de a otări de unele materii civile în komunetința lor, de unele materii komerciale, de materiile de simplă Poliție, ași de a împăcui între dînsele părțile înnrivinate.

Art. 4. În materii civile judekătorii pănișitori vor otări fără drept de apel de toate akțiunele personale ași mobiliare (mișkătoare) până la valoarea de cinci-sute lei, ași kă drept de apel de la cinci sute în sus până la o mie cinci sute lei.

Art. 5. Judekătorii de pace otărăsk până la cinci sute lei, fără apel ași kă drept de apel kătre Trib. de 1-ia instanță de la cinci sute în sus până la o mie cinci sute în materii civile asupra kestiunelor de: **a.** kontestație între xanții ași proprietari ași între lokatari (kiriași) saŭ kălători; — **b.** între kărăușii ași birjari ași între kălători; — **c.** între proprietari saŭ arendași ași între lokuitori pentru ori-kare învoire de pămînt, munkă saŭ bani **d.** între ori-ce părți pentru strikăciuni în xolde bukate saŭ deteriorări de zidiri; — **e.** în privința mențiunărei saŭ desființărei a kontraktelor ori învoirilor de ori-ce natură vor fi; — **f.** între stăpîni ași servitori pentru simbrie, servicii saŭ nagubi; — **g.** între proprietari vecini pentru nosesiune ași otare.

Ași pentru toate aceste vor fi datori a otări păzind procedura ce se prescrie ași legile în ființă.

Art. 6. Judekătorii de pace vor judeka până la suma de trei sute lei fără drept de apel de toate ași de la trei sute 'n sus până la o mie kă apel la Trib. de 1-ia instanță despre toate kestiunele de natură komercială prevăzute prin kondika de komerț ași păstrînd în toate kazurile regulile de procedură prescrise.

Art. 7. Judekătorii de pace vor otări fără drept de apel de unele kestiuni de simplă poliție prekum sînt prevăzute la sekția VII. § 1. Art. 293 § 2. Art. 307 ași asupra tutulor abaterilor poliției prevăzute la kartea IV. kap. I. Seks. II-a ași a III-a de la Art. 366 inklusiv, până la Art. 387 iară inklusiv, din kondika kriminală, vor judeka asupra unor pedepse korekționale prevăzute în kondika penală pentru *pornire kă fante în kontra bunelor năravuri, prevenire, mărturie mincinoasă, nevinstire ași deskonerirea tainelor, furtișaguri, înșelăciune, ași abuzuri de încredere, anrinderi, dărîmări ași nagubi;* ași vor otări kă drept până de apel la Trib. de 1-a instanță numai asupra pelor pentru pedepsele prescrise prin globire de 15 până la trei luni sau închisoarea de la 15 zile până la trei luni.

Toate cele-l-alte kestiuni afară din kompetința acestora le va lăsa în cercetarea ași deskonerirea prokurorului respektiv.

Art. 8. În kaz de boală, lipsire kă voe, saŭ ori în altă împedikare a judekătorului pe viitor îl va ramplasa ajutorul său.

Art. 9. Judekătorul pănișitoriu nu este în drept a judeka procesul unei rude a sa direktă saŭ prin alianță până la a 4-a spiță, un om kă kare a fost în kontestație saŭ judekată saŭ kare a fost ori este asociat saŭ este saŭ martor.

În asemenea kazuri kestiunele se vor judeka de kătre ajutorul său.

Art. 10. Judekătorul de pace priimind petiția de plîngere, o va trece în registru, va sorovi procesul în un termen de 8 zile pentru procesele korekționale saŭ de simplă poliție, 15 zile pentru procesele komerciale, ași de 20 zile pentru cele civile; — va kema partea părîtă prin o singură citație ași dakă la termenul fiksat partea părîtă nu se va înfățișa, atunci va mai da un termen de 8 zile în kare pentru kestiunele korekționale saŭ abateri poliției nemții va vere de laș-administrație adeverea părților, iar în kestiuni komerciale ași civile daka părîtul nu se va înfățișa nici la avest al doilea termen, ași va pronunța sentința în linsă.

Dakă petiția va fi pără adusă în kontra unui kălător trekător; — judekătorul de pace în materii civile ași komerciale îl va cita îndată ași va 'nfățișa procesul cel mult în termen de trei zile, nefiind următor a veni la înfățișare va pronunța în linsă fără altă amînare; — în kestiune korekțională saŭ de simplă poliție va vere de la sub-administrație ponirea sa din drum ași aducerea lui în termen de trei zile.

Art. 11. În fiește-kare sentință se va trece zioa înfățișării, pâra adusă, profesia ași lokuința părților ași a părților, pronunerele ambelor părți komunîndu dovezile aduse, aktele înfățișate, rezumatul aktelor, konkluzia deskoneririlor, sentința, kaul ași articolul legei anlikat de judekător kazului.

Art. 12. Părțile komunîndu vor trebui să se ție ași să se esprime kă bună kuviință ași resnekt kătre autoritate în fața judekătorului de pace.

Art. 13. La fie-kare judekătorie de pace se va'nființa o kanțelarie komisă de unu grafier, un ajutor trei skriitori ași unu registrator.

Grafierul va komune toate xotărîrile ași va kontra-semna.

Art. 14. Fieștе kare grefă va ține kondikă pentru trecerea sentințelor, jurnal general de lucrări, resistre, ași va trimite la fie kare sfîrșit de lună Ministerului liste de toate procesele înfățișate ași otărîte.

Art. 15. Fieștе-kare judekător de pace va judeka singur în materiile prevăzute avi, grafierii nu vor avea a se amesteka în nimik în otărîrile lor.

Art. 16. Ori-kare judekător de pace prekum ași ori-kare amploiat alu judekătoriei de

* Kum fak fragii noștri kăzuți.

www.dacoromanica.ro

nave va fi datoŗ a rezida la taktul okolul sĕŭ.

Art. 17. Unŭ judekĕtor de nave va nŭtea vere voie în kongediŭ de la mes: Trib: Civil de 1-ia instanță nentru un termen de zece zile, de la Ministru Justiției ne unŭ termen mai îndelung.

Ajutorul sĕŭ va nŭtea vere voie de la judekĕtorul de nave nentru zece zile, dela Ministru justiției neste termenul avesta.

Art. 18. Ku înființarea judekĕtorilor de nave Tribunalul Poliției din Bukuresti se va desființa.

Art. 19. Lefile ui keltuelile judekĕtorilor de nave se regulează în alĕturatul Statŭ sub Tit.

Despre înființarea Timbrului la Ministerul Justiției.

Art. 1. La ministerul Justiției se va înființa o kancelarie suecială a timbrului; — ea se va Komune.

a. De Șeful Kancelarie
b. De trei lukrĕtorĭ nŭitorĭ de timbrurĭ.
c. De un konist
d. De unŭ kontabil, Kasier
e. De unŭ Reĝistrator.
f. De doi ajutorĭ.

Art. 2. Timbrul va fi îndatoritor nentru netiĝiuni, nentru sentinge civile ui Komerciale, nentru legalizĕrĭ de foi dotale, testamente, ui akte de vînzĕrĭ de bunĕ voie saŭ silite, nentru aktele de vîrsnicie, ui nentru aktele de adonĝiune.

Art. 3. Ver kare va voi a da o netiĝiune la orĭ kare instanță judekĕtoreaskĕ saŭ la Ministeriŭ a cere esekutarea unei sentinge a se servi de validitatea unuia din aktile citate în art. 11-lea n'o va nŭtea fave fĕrĕ maĭ întîiŭ a fi mers sĕ cearĕ investarea netiĝiei saŭ a aktului ku timbrul Ministeriului.

Art. 4. Nŭitorii timrului vor fi; unul nentru netiĝiuni, altul nentru sentinge ui altul nentru akte.

Art. 5. Cererea de nŭnerea timbrului se va fave kĕtre Șeful Kancelarie kare va da netiĝiea, sentinga saŭ aktul kĕtre nŭitorul komnetent.

Nŭitorul o va investa ku timbrul ui va da komnatibilului Kasier kare nriimind banii îi va treve în kondika sa ui 'lŭ va da reĝistratorului unre a'lŭ treve în reĝistru suecial nentru aceasta ui a'i da No. u'al libera în nriimirea reklamantului.

Art. 6. Preĝul nentru investarea ku timbru va fi.

a. Pentru o netiĝiune unŭ leŭ.
b. Pentru o sentingă de esekutat 20 lei.
c. Pentru unul din aktele citate la art. 2-lea din această leĝiuire 40 lei.

Art. 7. La fiemte kare sfîrșit de lună Șeful Kancelarie ui Kasierul vor trimite Ministeriului justiției ku ranort listă sub semnĕtura lor de kîte timbrurĭ s'a nus în kursul lunei nevoia, ui banii ce va fi nriimit nentru aceasta.

Lista va fi formată dupĕ modelul dat de Ministru.

Art. 8. Kasierul kontabil al kancelariei timbrului va trebui sĕ dea Ministrului o garangă în bunĕ formă de avere nemiukĕtoare nentru suma de lei 40,000.

Art. 9. Nicĭ o instanță judekĕtoreaskĕ nu va nŭtea nriimi o netiĝiune, legaliza un akt saŭ eksekuta o sentingă dakĕ nu va fi investată ku timbrul Ministerului.

Art. 10. La fiemte kare judekĕtorie de Distr. se va trimite vĕtafului de anrozi unŭ numĕr de timbre nentru lokuitorii Distr. ce vor avea nevesitatea de dînsele.

Art. 11. Ne lingă fiemte kare vĕtaf de anrozi de Trib. de Distr. se va înfiinga kîte un ajutor nŭitor de timbru.

Art. 12. Vĕtafu de anrozi va trebui a da garangă nentru suma de lei 9,000, în această nrivingă.

Art. 13. La fiemte kare sfîrșit de lună ures. ui Ilrok. Trib. va trimite Ministeriului listă tot ne modelul aceleĭ Kancelarieĭ timbrului, ui banii resultanĭ din unerea timbrelor.

Vorba de Konstitĝiunĭ Europene a încenut sĕ fie în gura tuturor anrono de orĭ ce fant, ui nimenĭ nu ne aduce nicĭ un esemnlu, nu citează nici un artikol. Ka sĕ avem o ideie de aceste Konstitĝiunĭ, noĭ vom tinĕri aicĭ konstitĝiunea Belĝieĭ, în urmă ne vom sili a esnlika maĭ ne larg desvoltatea acelor nrincinii, această Konstitĝie este din cele maĭ liberale din Europa.

Konstitĝiunea Belĝieĭ.

În numele nonolului Belĝiŭ,
Kongresul Nagional dekretă:
Titru I. Despre tĕrîm ui diviziunĭ.
Art. 1. Belĝia se împarte în nrovincii.
Aceste nrovincii sînt: Anvers, Brabant. Flendra okuidentală; Flendra, (orientală), Hainaut; Liège, Limbourg, Luxem bourg; Namur, afară din relagiunile acestiia ku Konfederagiunea Germană.

Legea desnarte, de este trebuință, tĕrîmul în maĭ mare numĕr de nrovincii.

Art. 2. Sub diviziunele nrovinciilor nu not sĕ se stabileaskă de kĕt nrin leĝe.

Art. 3. Xotarele Statului, nrovinciilor ui komunelor, nu se not skimba saŭ rektifika de kĕt numaĭ în nŭterea unuia leĝĭ.

Titrul II. Despre Belĝiĭ ui despre drenturile lor.

Art. 4. Kualitatea de Belĝiŭ se kĕstigă, se nĕstreazĕ ui se nerde dupĕ regulele determinate de leĝea civilă.

Konstitĝiunea de fagă ui cele alte leĝĭ relative la drenturile nolitice determină kare sînt, afară de această kualitate, kondigiunele nevesarii nentru eserciguil acestor drenturĭ.

Art. 5. Naturalizagiunea sĕ dă de nŭterea leĝislativă.

Marea naturalizagiune singurĕ numaĭ, asemuia ne streinĭ ku Belĝiĭ, nentru eserciguil drenturilor nolitik.

Art. 6. Nu este în stat nicĭ o distikgiune de ordine.

Belĝiĭ sînt *egali în naintea leĝiĭ*: numaĭ eĭ sînt nriimigi în *fonkgiile civile ui militare;* afară de esuengiunĭ ce se not amuza de leĝe nentru kazurĭ nartikulare.

Art. 7. Libertatea individuală *este gapantită* (kezĕșuită). Niminĭ nu noate *fi de kĕt în kazurĭ de leĝiĭ nreeuzute ui în fopma leĝeĭ*, afară *de kazspĭ de* nrinderĭ assura fanteĭ, niminĭ nu noate fi arestat de kĕt în nŭterea unuia ordonange motivate a judekĕtorului, kare trebuie sĕ se înnĕrtĕșeaskă în momentul arestĕreĭ saŭ uel maĭ tĕrziŭ în doă zeuĭ ui natru de ore.

Apt. 8. Niminĭ nu noate fi înnins în notriva voingeĭ sale, de la judekĕtoriĭ ce legea îi însemneazĕ.

Apt. 9. Nicĭ o nedeansĕ nu noate sĕ se anlive de kĕt numaĭ în nŭterea unuia leĝĭ.

Apt. 10. Lăkașul este inviolabil; nicĭ o vizită în lăkașe nu noate sĕ se fakă de kĕt numaĭ în kazurĭ nrevĕzute de leĝi ui în forma ce leĝea nreskrie.

Apt. 11. Nimenĭ nu noate sĕ fie linsit de nronrietătea sa de kĕt nentru kauze de utilitatea nublikă, în kazul ui kinul anuezate de leĝe, ui nrintr'o dreantă ui nrealabilă desnăgubire.

(Va urma).

URZICĂRIĬ.

O nuntă mare se va fave. Konvengia se murită ku regulamentul organik; zestrea ce i se dă se va komune de cinci milioane de klăkașĭ, ku natru mii de nrivileĝiagĭ. Ea se va skri în arxondoloĝie. Nun mare va fi *Konservatorul Progresist.* Nunĕ mare va fi societatea moderată de la Moldova desnre kare vorbesce Konservatorul.

Iată nrograma:

Kununiile se vor fave la *Fokșani.* Din ambele nărĭ se vor invita toĝi alegătorii nrimarĭ ui direkĝi kare vor fi dovedit maĭ multă kredingă vekiului reĝim.

Ku toate aceste, se vor invita gazetele *Romunul, Reforma* ui *Nikineruea* a le kăror nrincinii sînt sĕ sunijine *nrincinii lor în favorul enimicilor.* Ui kare aŭ fukut mult nentru această nuntă.

Naționalul ui *Dîmbovița* ce sunijinĕ ne negustătorĭ ui ne nărani, se vor skoate de la nuntă, ui ne lokurile lor se va une kĕte un val negru.

Observagiuni ssnerstițioase a,e nonolului. Regulamentul mort de kĕt va timu, s'a fukut strigoiŭ ui vine sĕ sugă sănĝele Konvengiei neĭ, sub kinul unuĭ ginere. Nărinĝii miresei trebuie sĕ baĝe bine de seamă.

Administragia *Romunului* vine de anărĕ ne *Romunul* în Reforma din urmă, ka sĕ dovedeaskă kĕ eĭ aŭ la acel jurnal drent masimă a anăra nrincinii kiar în favorul enimicilor."

Noĭ am fi nus ne administratorul *Dîmboviței* sĕ rĕspundă; dar ne este teamă kĕ daka lukrul va merge gradat, nolemika o sĕ ajungă între împărțitorii *Dîmboviței* ui ai *Romunului.*

Multe tărburărĭ sînt în multe snirite! erĭ întreba unul ne altul, înaintea unuĭ năran ce era de fagă, nentru ce amicii Romĕnului saŭ supărat, aceasta rĕspunse ce îi plăkă. Țăranul însă zise; „se vede, kĕ în aceste zile aŭ kăzut multă ciokărlanĭ din văzduh.."

Alaltăierĭ a fost mare adunare între *gruaui* ui *biniului.* Rezultatul a fost skoaterea la luminĕ a *koarnelor* lui Nikineruea.

— Aĭ citit konservatorul din urmă? întreba un konservator ne un liberal. — L'am citit, îi rĕspunse aceasta, m'a konvins atît de multe ideile lui, kĕt mi a venit sĕ-mĭ nui un imlik ne kap.

Tinografia Națională a lui Iosif Pomanoe ui Komn. — strada Nemțeaskă Xanu German No. 27.

www.dacoromanica.ro